

Man foretog derpaa:

Anden Behandling af Forslag til Lov om midlertidige Ændringer i Lov Nr. 111 af 13. Maj 1911 om Statsbanernes Takster.

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 43, Udvalgets Betænkning i Tillæg B. Sp. 97).

Udenfor Betænkningen var der ikke stillet Ændringsforslag.

Lovforslagets Paragraffer, de stillede Ændringsforslag samt Spørgsmaalet om Lovforslagets Overgang til tredje Behandling sattes til Forhandling under eet.

Ordføreren (Jørgen Berthelsen): I Lov Nr. 65 af 12. April 1892, § 27, er det overladt Indenrigsministeren, indtil andet bestemmes ved Lov, at fastsætte Takstregulativ med tilhørende Takster og Befordringsreglement for Statsbanerne, og i § 59 af Lov Nr. 62 af 24. April 1896 er det ligeledes overladt Ministeren at fastsætte Taksterne, men paa Grundlag af nogle i samme Lov givne Regler, og denne Bestemmelse er fremdeles gældende. De Regler, som Loven af 1896 fastsatte, gik stadig ud paa, at Taksterne ikke maatte overstige nærmere angivne Beløb. For Billetter fastsattes en Grundtakst pr. km, der ikke maatte overstiges, og der var indført en Bestemmelse om, at for længere Afstande skal Taksterne væsentlig modereres. For 3die Klasse blev Grundtaksten den Gang 2,35 Øre pr. km. For Godsets Vedkommende saa Loven i det væsentlige ud som den nu gældende, men havde lavere Tal. I det hele var de Fragter, der den Gang blev fastsat, de laveste, vi har haft, men vi var ogsaa den Gang langt nede med Udgifterne. Der var den Gang af Statsbanedriften foreslaaet noget højere Takster, 6½ pCt. højere for Personbefordringen og 12½ pCt. højere for Kreaturtaksterne. I det første Aar, hvor Taksterne virkede hele Aaret rundt, 1898—99, sank Statsbanernes Overskud fra ca. 4½ Mill. Kr. i 1897—98 til ca. 3 Mill. Kr. I Driftsberetningen for 1898—99 gøres dette Punkt til Genstand for en meget grundig Undersøgelse. Beretningen er afgivet af Generaldirektøren, men det er almindelig bekendt, at den var affattet af daværende Regnskabsdirektør Rimestad, og det er interessant at se, at han skriver, at Taksterne burde have været noget højere. Overskuddet for Statsbanerne falder derefter Aar efter Aar, indtil der i 1901—02 er et Underskud paa ca. 141 000 Kr. I Drifts-

beretningen for 1900—01 slaas der til Lyd for Ønskeligheden af højere Takster, idet der dog gøres Rede for, at det faldende Overskud ikke kan tilskrives Tarifferne. I 1902—03 var der da ogsaa igen Overskud.

I 1903 fik vi saa en ny Lov om Statsbanernes Takster, samtidig med at vi fik Loven om den kollegiale Styrelse, og i denne Lov blev Taksterne noget forhøjet, men det Princip er stadig bibeholdt, at Rigsdagen kun fastsatte Maksimaltaksterne, og dette Princip er ogsaa bibeholdt i Loven af 1911, hvor Taksterne ogsaa forhøjedes, paa flere Punkter endogsaa ganske betydeligt, saaledes for Vognladningsgods. Vi var da igen kommet ind i en Periode med faldende Overskud. Det gav navnlig i Folketinget Anledning til stor Debat. Man gav delvis Ledelsen Skylden og forlangte en mere forretningsmæssig Ledelse af Banerne. Det resulterede i Nedsættelsen af en Kommission og til sidst i den nuværende Styrelsesform og Loven af 1911. Men altid har der været rejst Krav fra alle Partier om, at Statsbanerne i det mindste skulde bære deres Udgifter, og fra Flertallet har der været Krav om en rimelig Forrentning af Anlægs-kapitalen. Naar nu Udgifterne siden Krigens Udbrud er støget og steget langt stærkere end Indtægten, mener Flertallet af Udvalget, at man, da Udgifterne ikke kan indskrænkes, maa søge at skaffe større Indtægter, saa at Balance omtrent kan naas. Statsbanernes Regnskab har hidtil ikke været belastet med Udgifterne til Dyrtidstillæg, men da disse Udgifter er foranledigede ved Statsbanernes Drift, mener man, at de ogsaa maa medtages i denne Sammenhæng. Underskuddet paa Driften bortset fra Forrentningen maa efter modtagne Oplysninger kalkuleres til ca. 36 Mill. Kr., og til Dækning deraf findes i det foreliggende Lovforslag kun 11½ Mill. Kr. De af Flertallet stillede Ændringsforslag muliggør, at Underskuddet bliver betydelig mindre, idet man gaar ud fra, at Ministeren, hvem den endelige Udarbejdelse af Taksterne er overladt, som det hidtil er sket, opfatter den ham givne Bemyndigelse til at forhøje Taksterne saaledes, at dette ogsaa sker. For Persontaksternes Vedkommende har Flertallet ikke anset det for nødvendigt at indsætte særlige Bestemmelser. For Godsets Vedkommende, hvor der kun er fastsat de højeste Takster, har man derimod ment at burde sætte en Grænse for den Nedsættelse, Ministeren kan give for visse Arter af Gods og for visse Afstande, da det af Bemærkningerne til Lovforslaget fremgaar, at det er Hensigten at give ganske betydelige Nedsættelser. For korte Afstande saavel for